

Jaarplan 2026

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Natuur- en landschapskwaliteit	4
2.1 Graanakkers	5
2.2 Voedselbos	6
2.3 Bosperceel Reijnier	7
2.4 Hondenkooi	8
2.5 Uilendriehoek	9
2.6 Bermen Westakkers	10
2.7 Boomgaard	10
2.8 Kerkenpad	11
2.9 Wilgen knotten	11
2.10 Bomenhub	12
2.11 Kabouterbos	12
2.12 Elzenperceel Van Hedel	12
3. Areaal	13
4. Beleefbaarheid	14
5. Beleidsbeïnvloeding	14
6. Liefde voor de natuur delen	15
6.1 Natuur Dichtbij	15
6.2 Communicatie	16
6.3 Bier	16
6.4 Meel	16
7. Organisatie	17
8. Conclusie	18

1. Inleiding

Dit jaarplan voor 2026 van Stichting Landschapsbeheer Aa-dal (SLA) maken we als onderdeel van onze verdere professionalisering. De opbouw is hetzelfde als van het jaarverslag. We volgen de thema's uit onze visie voor 2035 en we gebruiken de natuurdoeltypen die we voor onze percelen hebben vastgesteld.

We willen graag onze werkgroepen meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid geven. Daar horen vooruitkijken, plannen en begroten bij. Dit jaarplan hebben we dan ook gemaakt met input van de werkgroepen.

Het bestuur van SLA

2. Natuur- en landschapskwaliteit

We zijn met de gemeente in overleg over een nieuwe samenwerkingsovereenkomst. Totdat die is afgesloten, gaan we uit van de werkzaamheden op basis van de natuurdoeltypen, zoals wij die aan de gemeente hebben voorgesteld. We hopen dat we de overeenkomst in de eerste helft van 2026 kunnen ondertekenen, maar zijn daarvoor afhankelijk van de gemeente. Met de gemeente hebben we de afspraak gemaakt dat we in de tussentijd onze werkelijke beheerkosten bij hen in rekening brengen.

In 2026 gaan we planmatig aan de slag met monitoring van de flora op onze percelen. De resultaten koppelen we aan het natuurdoeltype per perceel en we gebruiken ze bij het plannen van het beheer.

Ons doel voor 2026 is om minimaal 50% van onze percelen te monitoren op planten en hierover een verslag te maken als bijlage bij het jaarverslag. Op de jaarlijkse vrijwilligersdag begin oktober geven we hier een presentatie over.

We verwachten hiervoor 70 tot 140 vrijwilligersuren nodig te hebben (50 tot 100 uur voor twee rondes in het veld met twee personen en 20 tot 40 uur voor de verslaglegging en presentatie).

Net als elk jaar hebben we in 2026 gereedschappen en materialen nodig. Onze rijven en werkhandschoenen moeten we vervangen. Verder gebruiken we klein materiaal, zoals draad, band of palen.

2.1 Graanakkers

Werkzaamheden

Knip- en scheerheg	Scheren of knippen en vlechten is nog niet aan de orde. Ons beheer bestaat uit het vrijmaken van de jonge aanplant.
Kruiden- en faunarijke akker	We doen de jaarlijkse reguliere grondbewerking (ploegen, inzaaien, oogsten, dorsen) op ambachtelijke wijze. In 2025 hebben we al spelt gezaaid en in 2026 zaaien we boekweit en een bloemenmengsel. We overwegen het uitrijden van stalmest, compost en onze eigen broeihopen.
Kruiden- en faunarijke grasland	De strook aan de achterzijde van de akkerpercelen maaien we gefaseerd en het maaisel verwerken we ter plaatse in broeihopen en muizenruiters.
Houtwal en houtsingel	We controleren in het najaar de vitaliteit van het plantsoen en boeten waar nodig in.
Wandelpad	Het wandelpad maaien we om het begaanbaar te houden en we nemen de bramen in. Het maaisel verwerken we ter plaatse in broeihopen en muizenruiters.

Ureninzet

We verwachten hiervoor 50 vrijwilligersuren nodig te hebben en 3 professionele uren. Daarnaast verwachten we 45 uren van derden (Peter van Gaal en de Stofvreter voor ploegen, zaaien, oogsten, optasten, dorsen, bemesten en eggen).

2.2 Voedselbos

Werkzaamheden

Hoogstamboomgaard	Waar nodig en wenselijk snoeien we. Door te mulchen en groenbemesters te zaaien willen we de vitaliteit van de bomen vergroten.
Houtwal en houtsingel	We breiden de houtwal uit met snoeihout van het wilgen knotten.
Wandelpad	We maaien de paden zo vaak als nodig. Door het invoeren van een slingerstructuur en smallere paden hopen we hier minder tijd aan kwijt te zijn.

Ureninzet

We verwachten hiervoor 700 vrijwilligersuren nodig te hebben.

Bijzonderheden

In 2026 besteden we extra aandacht aan:

- Het verbeteren van de vitaliteit van bomen en struiken. We monitoren de groei van de aanplant van eind 2025. Eind 2026 inventariseren we de uitval;
- Uitbreiding van het vrijwilligersbestand speciaal voor het voedselbos. We hebben in de basis voldoende capaciteit, maar zouden het werk meer willen verdelen;
- De oogst uit het voedselbos naar 'de keukentafel' van mensen brengen. We willen meer tijd nemen om te oogsten en te kijken wat er mogelijk is met de oogst. Bijvoorbeeld door proefdagen te organiseren.

2.3 Bosperceel Reijnier

Werkzaamheden

Droog bos met productie	We verschrallen de bodem door maaien en afvoeren. En we gaan aan de slag met de tweede fase afzetten van de elzen.
Knip- en scheerheg	Scheren of knippen en vlechten is nog niet aan de orde vanwege de leeftijd van de heg.

Ureninzet

We verwachten hiervoor 50 vrijwilligersuren nodig te hebben en 10 professionele uren. De vrijwillige zagers betalen we een zaagvergoeding.

2.4 Hondenkooi

Werkzaamheden

Vochtig hooiland	We verschrallen de bodem door maaien en afvoeren. In het voorjaar maaien we handmatig-mechanisch. In de zomer laten we een lokale boer mechanisch maaien in ruil voor het hooi. De bedoeling is dat een derde maaibeurt in het najaar weer handmatig-mechanisch gebeurt, maar met minder hooiwerk voor onze vrijwilligers door de extra maaibeurt in de zomer.
Houtwal en houtsingel	Als het nodig is, verrichten we onderhoudswerkzaamheden aan de hagen.
Knotbomen	Het knotten nemen we mee bij 21 Wilgen knotten.

Ureninzet

We verwachten hiervoor 125 vrijwilligersuren nodig te hebben en 25 professionele uren.

2.5 Uilendriehoek

Werkzaamheden

Hoogstamboomgaard	We verwachten geen werkzaamheden.
Kruiden- en faunarijk grasland	We verschrallen de bodem door maaien en afvoeren.
Houtwal en houtsingel	Als het nodig is, zetten we de populierenopslag terug, om bosvorming tegen te gaan en de steenuil meer ruimte te geven.

Ureninzet

We verwachten hiervoor 55 vrijwilligersuren nodig te hebben en 6 professionele uren.

2.6 Bermen Westakkers

Werkzaamheden

Laan fruitbomen	We snoeien de bomen en als het nodig is, geven we ze water. Als herplant nodig is, doen we eerst een beroep op de bomenhub, voordat we nieuwe bomen kopen.
-----------------	--

Ureninzet

We verwachten hiervoor 20 vrijwilligersuren nodig te hebben.

2.7 Boomgaard

Werkzaamheden

Hoogstamboomgaard	We verwijderen stamopschot. Waar nodig vervangen we boomband vervangen en bij uitval zorgen we voor herplant. Extra in 2026 is het snoeien van de kruinen. We maaien en hooien om het perceel begaanbaar te houden. Mogelijk doen we dit in 2026 deels door (gratis) begrazing.
-------------------	---

Ureninzet

We verwachten hiervoor 50 vrijwilligersuren nodig te hebben en 5 professionele uren.

2.8 Kerkenpad

Werkzaamheden

We zijn zelf aan zet om een nieuw plan voor het beheer te maken in overleg met Brabants Landschap. Tot dat plan er is, voeren we geen werkzaamheden uit.

Ureninzet

We verwachten geen inzet in 2026.

2.9 Wilgen knotten

Werkzaamheden

We knotten wilgen op een aantal plekken:

- Bij Het Gewat (4-6 stuks);
- In het Aa-dal achter het voedselbos (10 stuks);
- Bij de meander in Middelrode (4-6 stuks);
- Op de Hondenkooi (4-6 stuks);
- Aan de Hasseltsedijk (10-20 stuks).

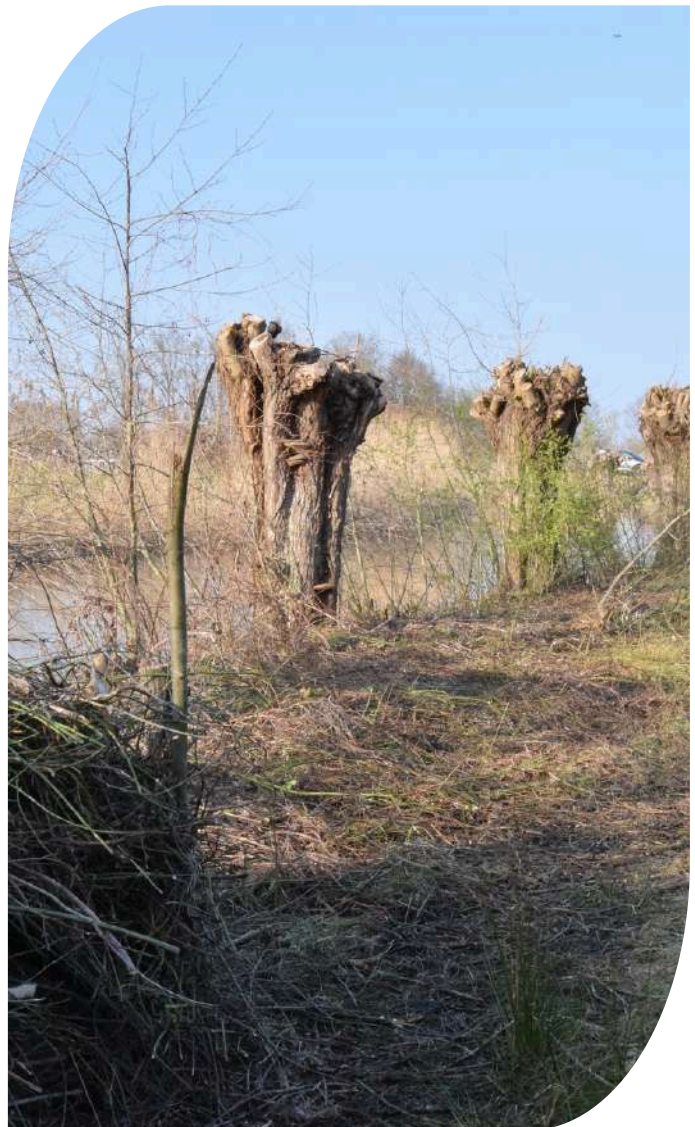
We werken met het grondwaterpeil mee, zodat we niet in de modder hoeven te staan.

De Hasseltsedijk is een nieuwe locatie, met als voordeel dat hij altijd droog is en gemakkelijk bereikbaar via de dijk.

Deze locatie is eigendom van Waterschap Aa & Maas. Afspraken hierover moeten we nog maken.

Ureninzet

We verwachten hiervoor 200 vrijwilligersuren nodig te hebben. De vrijwillige zagers betalen we een zaagvergoeding en aan het houttransport zijn kosten verbonden.

2.10 Bomenhub

Werkzaamheden

Het hele jaar door halen we aangeboden bomen en struiken op en verzorgen ze in de bomenhub. Tijdens het plantseizoen leveren we bomen en struiken voor SLA-percelen, maar ook aan anderen. Om de hub netjes te houden, maaien we het gras en snoeien we de meidoornhaag.

Ureninzet

We verwachten 50 uur vrijwilligersuren nodig te hebben.

2.11 Kabouterbos

Werkzaamheden

In 2025 hebben we de eerste contacten gelegd met de 'beheerder' van het Kabouterbos aan de Westakkers. We verwachten dat in 2026 dit perceel wordt toegevoegd aan ons beheerareaal. Onze werkzaamheden zullen bestaan uit snoeien, vooral gericht op de veiligheid van de bezoekers.

Ureninzet

We verwachten 20 vrijwilligersuren nodig te hebben. De vrijwillige zagers betalen we een zaagvergoeding en aan het houttransport zijn kosten verbonden.

2.12 Elzenperceel Van Hedel

Werkzaamheden

Als vervolg op het project 'Groenblauwe dooradering Volkstuinen-Misse' hebben we eind 2025 opnieuw contact gehad met de heer Van Hedel. Hij heeft een perceel in het plangebied en lijkt geïnteresseerd in het aanpaste plan. We gaan verder met hem in gesprek en misschien kunnen we in 2026 al (beperkt) aan de slag met onderhoudswerkzaamheden.

Ureninzet

We verwachten 20 vrijwilligersuren nodig te hebben. De vrijwillige zagers betalen we een zaagvergoeding en aan het houttransport zijn kosten verbonden.

3. Areaal

We zetten in op areaaluitbreiding op twee manieren.

In de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de gemeente willen we het beheer van drie percelen officieel regelen. In 2025 hebben we het beheer van deze percelen al gedaan. Het gaat om percelen die horen bij de compensatieplannen van de ombouw van de N279. Ook het beheer van het Kabouterbos aan de Westakkers willen we in deze samenwerkingsovereenkomst meenemen.

We willen aan de slag met de uitvoering van het plan 'Groenblauwe Dooradering Misse-Volkstuinen'. Het gaat om drie onderdelen:

- De dierenwei van Schel (eigendom gemeente);
- Het elzenperceel van Van Hedel (particulier eigendom);
- Extra elzen op de grens van de boomgaard.

Voor de uitvoering van het plan moeten we nog subsidie aanvragen.

4. Beleefbaarheid

We verwachten de geplande informatieborden bij het voedselbos en aan de Westakkers te plaatsen in de eerste helft van 2026.

We stellen een plan op waarin we beschrijven hoe per perceel de beleefbaarheid kan worden verbeterd.

5. Beleidsbeïnvloeding

We richten een (kleine) werkgroep op die beleidsbeïnvloeding actief en planmatig oppakt.

Met de gemeente hebben we in elk geval contact over:

- de ondertekening van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst;
- de rol van SLA bij de uitvoering van het programma 'Natuur, Landschap en Biodiversiteit';
- de rol van SLA bij de uitvoering van het Beheerplan Seldensate;
- nieuwe programma's die volgen uit de Omgevingswet;
- diverse zaken zoals pachtbeleid en mogelijke subsidies.

Met Brabants Landschap hebben we in elk geval contact over:

- de afstemming van werkzaamheden in het Aa-dal;
- een onderlinge samenwerkingsovereenkomst met een bijbehorende vergoeding (voor het wilgen knotten; de inrichting en het beheer van het Kerkenpad en het beheer van de laagte voor de inrit van de Hondekooi).

Met waterschap Aa en Maas hebben we in elk geval contact over:

- de uitvoering van de damwanden bij Seldensate;
- subsidies voor de uitvoering van projecten;
- ondersteunende werkzaamheden bij het gebiedsbeheer in het Aa-dal.

We hebben ook contact met andere organisaties, zoals Het Groene Woud (voor subsidies zoals LEADER), Heemkundekring De Plaets (voor activiteiten rondom Linie 1629) en Natuurgroep Gestel (gezamenlijke acties richting de gemeente en samenwerking bij educatieve projecten).

6. Liefde voor de natuur delen

6.1 Natuur Dichtbij

We organiseren in elk geval de volgende activiteiten.

18 jan 2026	winterwandeling 'Wees blue monday voor'
28 mrt 2026	deelname aan het bloemenproject
28 mrt 2026	ontvangst van de ondernemersvereniging
rond 20 mei 2026	activiteiten in het kader van de week van de biodiversiteit
rond 20 mei 2026	midzomerwandeling
zomer	enkele pluk- en proefdagen in het voedselbos
september	grote thema-excursie
begin oktober	bodemdierensafari
begin november	natuurwerkdag
eind december	eindejaarsplantenjacht
eind december	stiltewandeling

Tijdens het jaar kunnen we nog activiteiten toevoegen aan deze lijst.

6.2 Communicatie

Dit jaar staat in het teken van het uitvoeren en uitbreiden van de basiscommunicatie. In het begin van het jaar lanceren we een nieuw logo, nieuwe huisstijl en nieuwe website. We plaatsen minimaal vier keer per week berichten op Facebook en Instagram. Minimaal één keer per maand sturen we een artikel naar De Brug. Minimaal één keer per twee maanden versturen we een nieuwsbrief met vier tot vijf items. In onze appgroep verwijzen we regelmatig naar onze communicatie, om berichten te volgen en te delen.

Als dit goed loopt, gaan we aan de slag om meer bekendheid en meer volgers te krijgen. We maken en verspreiden een nieuwe algemene SLA-flyer. We zoeken naar extra manieren om SLA onder de aandacht te brengen bij inwoners van Berlicum en Middelrode en we laten kleding bedrukken met ons nieuwe logo.

Het doel is om aan het eind van het jaar meer volgers, meer nieuwsbriefabonnees en meer vrienden te hebben dan aan het begin van het jaar.

6.3 Bier

We willen twee keer laten brouwen: een herfstbock en een tripel. We verwachten al het bier te verkopen, online via de website en via lokale markten.

6.4 Meel

Dit jaar staat er op onze akkers spelt en boekweit. Hoeveel meel we daarvan kunnen produceren, hangt af van de opbrengst en wat we willen gebruiken voor het teeltplan voor 2027. Het graan laten we maaien bij Molen De Zwaan in Vinkel via de Stofvreters.

7. Organisatie

Begin 2026 stellen we de visie voor 2035 definitief vast. We zoeken één of twee nieuwe bestuursleden, bij voorkeur een potentiële toekomstige voorzitter.

Het zou mooi zijn als het aantal vrijwilligers dit jaar toeneemt. Om hen te binden, organiseren we eind maart een seizoensafsluiting, in oktober een vrijwilligersavond (met bekendmaking van de vrijwilliger van het jaar) en eind december een jaarafsluiting.

We organiseren ook een gezamenlijke avond voor alle werkgroepleden, om samen te kijken hoe we zaken (nog) beter kunnen aanpakken.

8. Conclusie

Met alle plannen gaan we in 2026 verder met professionaliseren en maken we een mooie stap richting het realiseren van onze visie voor 2035.

